

ANALIZA ANKET ZA TURISTIČNO GOSPODARSTVO BREŽICE

ZPTM Brežice, februar 2022

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	1
2 ANALIZA.....	2
3 ZAKLJUČEK	11
4 VIRI IN LITERATURA	11

KAZALO SLIK

Slika 1: člani ZSST skozi leta.....	1
-------------------------------------	---

KAZALO GRAFOV IN TABEL

Graf 1: prevladajoča dejavnost podjetja	2
Tabela 1: popravljanje prevladajoče dejavnosti v letih.....	2
Tabela 2: veljavnost trditev v frekvenci odgovorov	4
Graf 2: veljavnost vseh trditev v odstotkih	5
Graf 3: energija pridobljena iz obnovljivih virov	8
Graf 4: blago, hrana in pijača od lokalnih proizvajalcev	8
Graf 5: storitve, katere opravljajo lokalni ponudniki	9
Graf 6: pripravljenost delitve podatkov o porabi energije	9
Graf 7: pripravljenost delitve podatkov o porabi vode.....	10

1 UVOD

Zelena shema slovenskega turizma je nacionalni program in certifikacijska shema, ki pod krovno znamko SLOVENIA GREEN združuje vsa prizadevanja za trajnostni razvoj turizma v Sloveniji, destinacijam in ponudnikom ponuja konkretna orodja za oceno in izboljšanje trajnostnega delovanja ter skozi znamko Slovenia Green to zeleno delovanje tudi promovira (Slovenska turistična organizacija, 2022a). Ključni strateški cilj sheme je uvajanje trajnostnih modelov v slovenski turizem, tako na ravni turističnih ponudnikov kot destinacij. Vse cilje strateških usmeritev pa spremlja trajnostni razvoj in skrb za ekonomsko, družbeno-kulturno in naravno okolje (Slovenska turistična organizacija, 2022b). Na sliki 1 lahko sledimo povečanju števila članov sheme skozi leta. Ta danes šteje več kot 100 članov in združuje destinacije, turistične ponudnike, turistične agencije, turistične znamenitosti, naravne parke in dr.

Slika 1: člani ZSST skozi leta

VIR PODATKOV: Slovenska turistična organizacija, 2022a

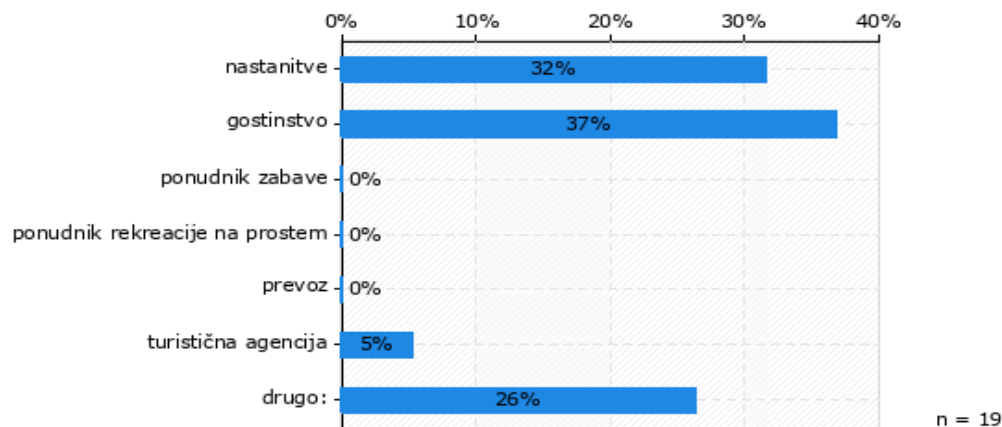
Leta 2019 je občina Brežice prejela srebrni znak Slovenia Destination Silver in so s tem postali prepoznavni kot trajnostna in zelena turistična destinacija. Nosilci zelenega znaka SLOVENIA GREEN v občini so MC Hostel Brežice, Ošterija Debeluh in Gostilna in Pencion Les. Na področju občine ležita tudi del Kozjanskega parka, ki je prejemnik znaka Slovenia Green Park, in naravni park Jovsi, ki je del Nature 2000. Za svoje obiskovalce in prebivalce izpostavljajo tudi nekaj smernic, kako ravnati okolju in naravi prijazno, da bi v prihodnosti lahko napredovali in prejeli tudi zlato priznanje. Med drugimi izpostavljajo pomembnost raziskovanja mesta na kolesu ali peš, hodi po označenih poteh, ločitev odpadkov, kupovanje lokalne hrane itn. (DiscoverBrežice, 2022).

V mesecu februarju je potekalo anketiranje lokalnih ponudnikov, katero preverja in spremlja zavedanje o trajnosti in morebitnih uvedenih ukrepih za nadaljnji trajnostni razvoj svoje dejavnosti in posledično tudi trajnostni razvoj občine. Anketiranje je potekalo preko spleta in je bilo anonimno.

2 ANALIZA

1. Označite prevladajočo dejavnost vašega podjetja.

Graf 1: prevladajoča dejavnost podjetja

Od 19 podanih veljavnih odgovorov, kot svojo prevladajočo dejavnost 6 je izbralo nastanitveno dejavnost, 7 gostinstvo, 1 turistično agencijo in preostalih 5 je označilo drugo. Za tiste, ki so označili drugo, kot svojo dejavnost sta dva navedla vinski turizem, 1 trgovino, 1 degustacijo, vodenje in ogled ter zadnji pridelavo in predelavo zelišč, predavanja in delavnice. Na grafu 1 lahko vidimo prej navedene odgovore v odstotkih.

2. Koliko časa podjetje že opravlja prevladajočo dejavnost (v letih)?

Podanih odgovorov je bilo 19 in vsi se razlikujejo. Najmlajše podjetje deluje samo 1 leto, najstarejše pa ima tradicijo že več kot 490 let. V tabeli 1 so izpostavljeni vsi pridobljeni odgovori, frekvenca odgovorov in tudi frekvenca prikazana v odstotkih.

Tabela 1: popravljanje prevladajoče dejavnosti v letih

ODGOVOR V LETIH	FREKVENCA	ODSTOTEK
490	1	5%
10	1	5%
12	1	5%
30	3	16%
31	1	5%
70	1	5%
74	1	5%
90	1	5%
1	1	5%
2	2	11%
8	1	5%
20	1	5%
25	2	11%
41	2	11%

3. Koliko ljudi zaposlujete prek leta?

Vprašanje je bilo razdeljeno na redno zaposlitev, začasno zaposlitev in pripravnike. Zabeleženih je bilo 9 odgovorov, 60% ponudnikov ima zaposlene preko redne pogodbe, ostalo so zaposleni začasno, medtem ko pripravnikov nimajo zaposlenih nikjer.

4. Ocenite v kolikšni meri veljajo trditve za vaše podjetje, pri čemer možnosti pomenijo: 4 = da, v polni meri, 3 = da, a lahko še napredujemo, 2 = ne, vendar razmišljamo o tem, 1 = ne, o tem ne razmišljamo, 0 = ni relevantno, ker aktivnosti niso povezane z našo dejavnostjo.

Na začetku so napisane celotne trditve, katere so bile na izbiro za ocenjevanje. Na koncu je pa narejena tabela in graf, v katerih so razvidni podatki o vsaki trditvi. V tabeli 2 so označene frekvence odgovorov oz. ocene za vsako posamezno trditev, dokler so pa v grafu 2 razvidne iste informacije vendar v odstotkih.

4.1 redno spremljamo porabo energije iz različnih virov (elektrika, plin, daljinsko ogrevanje, ...).

4.2 izvajamo ukrepe za zmanjšanje porabe energije (zatesnitev oken in vrat, senzorji za prižiganje/ugašanje luči, LED razsvetljava, avtomatsko ugašanje klime ob odprtih oknih in vratih, uporaba termostatskih ventilov na radiatorjih, ...).

4.3 uporabljamo obnovljive vire energije (solarne plošče, biomasa, vetrne turbine, ...).

4.4 redno spremljamo porabo vode.

4.5 izvajamo ukrepe za zmanjšanje porabe vode (straniščne školjke z dvojnimi sistemom splakovanja ali senzorjem za izplakovanje, pipe in ročka za prhanje z nizkim pretokom vode, kapljično namakanje vrtov, ...).

4.6 recikliramo odpadno vodo (za zalivanje vrta, umivanje tal, izplakovanje toalet, ...) ali uporabljamo deževnico.

4.7 redno spremljamo količino proizvedenih odpadkov.

4.8 ločujemo odpadke v skladu z navodili občine oz. komunalnega podjetja.

4.9 izvajamo ukrepe za zmanjšanje plastičnih odpadkov.

4.10 izvajamo ukrepe za zmanjšanje količine odpadne hrane.

4.11 uporabljamo okolju prijazne izdelke (ekološka čistila, izdelki za ponovno uporabo, izdelki in nebeljenega blaga, ...).

4.12 goste spodbujamo k varčevanju z energijo in vodo ter zmanjšanju količine in ločevanju odpadkov (z informiranjem in ozaveščanjem).

4.13 goste spodbujamo k uporabi trajnostnih oblik transporta za prihod v destinacijo in gibanje po njej (prihod z vlakom ali avtobusom, kolesarjenje, pešačenje, ...)

4.14 imamo oblikovano strategijo, akcijski načrt ali politiko za uvajanje trajnostnih praks.

4.15 redno spremljamo, objavljamo in komuniciramo dosežke na področju trajnostnih praks.

4.16 imamo jasno oblikovan pravilnik napredovanja, plačne politike in disciplinskih postopkov za zaposlene.

4.17 zaposlene redno izobražujemo.

4.18 goste spodbujamo k pitju vode iz pipe.

4.19 smo seznanjeni z možnostjo prejemanja spodbud za pridobljen ekološki oz. trajnostni certifikat (povračilo stroškov s strani MGRT, vstop v Zeleno shemo slovenskega turizma, ...).

4.20 aktivno sodelujemo z lokalno turistično organizacijo (informiranje, vključevanje v aktivnosti, izobraževanja, članstvo v odborih, ...).

4.21 izvajamo ukrepe za spodbujanje lokalne biotske raznovrstnosti ter varstvo in ohranjanje krajine.

4.22 podpiramo lokalno skupnost oz. lokalne znamenitosti (z donacijami, sponzorstvom, prostovoljnim delom, ...)

4.23 dajemo v čim večji meri prednost lokalnim pridelovalcem in proizvajalcem.

4.24 se zavedamo potencialnih posledic podnebnih sprememb za turizem v naši destinaciji.

Tabela 2: veljavnost trditev v frekvenci odgovorov

VPRAŠANJE	4	3	2	1	0
4.1	11	4	2	0	0
4.2	9	7	0	1	0
4.3	7	3	3	4	0
4.4	10	5	2	0	0
4.5	4	9	2	2	0

4.6	5	6	2	3	1
4.7	4	9	3	0	1
4.8	14	2	1	0	0
4.9	8	3	4	1	1
4.10	9	5	1	1	1
4.11	4	9	4	0	0
4.12	7	8	2	0	0
4.13	5	5	4	2	1
4.14	1	4	8	3	1
4.15	1	5	7	3	1
4.16	5	3	6	1	2
4.17	6	7	3	0	1
4.18	7	5	2	1	2
4.19	3	6	4	3	1
4.20	5	5	3	4	0
4.21	6	8	3	0	0
4.22	7	5	3	1	1
4.23	10	6	0	1	0
4.24	10	5	1	1	0

Graf 2: veljavnost vseh trditev v odstotkih

Več kot 2/3 ponudnikov spremlja porabo energije, 1/5 meni, da lahko v svojih dejanjih še napredujejo. Več kot polovica jih izvaja ukrepe za zmanjšanje porabe energije, ostali so označili odgovor, da lahko v svojih ukrepih še napredujejo. Več kot 40% jih uporablja obnovljive vire energije (toplotne črpalke in sončno energijo), ostali pa uporabljajo ali le manjši del obnovljive energije in se bodo v tej smeri še potrudili. 60% jih spremlja porabo vode, ostala tretjina pa temu ne namenja večje pozornosti. Več kot 50% anketiranih se bo potrudilo, da v tej smeri še kaj spremenijo, 1/5 pa sedaj že izvaja ukrepe za zmanjšanje porabe vode. 1/3 jih reciklira odpadno vodo za zalivanje vrta ali izplakovanje toalet, ostali pa o tem še razmišljajo. Več kot polovica vprašanih meni, da lahko svoje navade glede spremljanja odpadkov lahko še izboljšajo. Odpadke redno ločuje več kot 80% anketiranih, kar verjetno pripomorejo tudi opozorila komunale, oziroma opozorila v medijih. Skoraj 50% jih izvaja ukrepe za zmanjšanje plastične odpadkov, ostali pa bodo še izboljšali svoje ravnanje. Jih pa tudi več kot polovica skrbi za zmanjšanje količine odpadne hrane, ostali pa bodo to še izboljšali. Le 1/5 uporablja ekološka čistila, medtem ko več kot polovica jih o tem še razmišlja. Več kot 40% spodbuja goste k uporabi za varčevanje z energijo.

1/3goste spodbuja in ozavešča k uporabi javnega prevoza. 2/3 razmišljajo o temu, da oblikujejo akcijski načrt za uvajanje trajnostnih politik. Ena tretjina dosežke na področju trajnostnih praks obvešča. Tukaj je še veliko možnosti za napredek in razvoj, saj je le 1/3 odgovorila, da imajo urejene pravilnike. Ponudniki se zavedajo podnebnih sprememb in zato bodo v prihodnje zgoraj omejenim kazalcem namenjali več pozornosti.

5. Naštejte ukrepe, ki ste jih uvedli za zmanjšanje rabe energije.

Zabeleženih je 8 veljavnih odgovorov, kateri so vsebovali uporabo sončne elektrarne, višje kakovostnih oken in vrat, sanacije stavb, uporaba toplotne črpalke, varčevanje pri ogrevanju, uporaba dvofaznega dvotarifnega sistema, avtomatske in/ali varčne luči, nadgradnja zunanje izolacije in fasade ter sodelovanje na projektu Sonce.

6. Naštejte ukrepe, ki ste jih uvedli za zmanjšanje rabe vode.

Zabeleženih je 5 veljavnih odgovorov, kateri so vsebovali vestno zapiranje pip ali pipe na senzor, dvojno izplakovanje straniščnih školjk in uporabo deževnice v različne namene, kot so zalivanje vrta, pranje perila in uporaba na toaletah.

7. Naštejte ukrepe, ki ste jih uvedli za zmanjšanje količine plastičnih odpadkov.

Zabeleženih je 5 veljavnih odgovorov, kateri izpostavljajo izogibanje kupovanja izdelkov, ki so v plastičnih embalažah ter metanje plastičnih kozarcev in drugih pripomočkov iz uporabe.

8. Naštejte ukrepe, ki ste jih uvedli za zmanjšanje količine odpadne hrane.

Zabeleženih je 7 veljavnih odgovorov, čeprav 2 označujeta, da v svojem podjetju ne ponujata hrane. Med ostalih 5 pa izpostavljajo racionalnost in prilagajanje porcij hrane, sodelovanje s lokalnimi kmetijami, katere ostanke uporabijo za prehrano živali ter delo po principu - bolje, da zmanjka kot, da se zavrže.

9. Pojasnite, kje objavljate dosežke na področju uvajanja trajnostnih praks.

Zabeleženih je 4 veljavnih odgovorov, od katerih 2 označujeta, da zaenkrat nikjer ne objavljata dosežke. Ostala 2 pa izpostavljata, da svoje dosežke objavljata na spletu ter doma in v okolju.

10. V katere izobraževalne programe najpogosteje vključujete zaposlene?

Zabeleženih je 8 veljavnih odgovorov. Od teh 2 nista izpostavila nobene izobraževalne programe. Kot najpogosteje izobraževanje eden odgovor izpostavlja HACCP, ostali pa vključujejo različne seminarje, ki so dostopni v bližini podjetja ter seminarje in tečaje vezane na njihovo dejavnost. Razen HACCP, niti eden odgovor ne poda natančnejše podatke o dejanskih izobraževalnih programih.

11. Pri katerih aktivnostih lokalne turistične organizacije najpogosteje sodelujete?

Zabeleženih je 5 veljavnih odgovorov. 2 odgovora sta izpostavila izključno čistilne akcije, eden odgovor izpostavlja organizacijo dogodkov, eden sodelovanje na seminarjih, sejnih in ekskurzijah, zadnji pa izpostavlja sejme, organizacijo dogodkov in izdelavo turističnih paketov.

12. Naštejte ukrepe za spodbujanje lokalne biotske raznovrstnosti ter varstvo in ohranjanje krajine, pri katerih sodelujete.

Zabeleženih je 7 veljavnih odgovorov, od katerih sicer 3 izpostavljajo, da zaenkrat nimajo ukrepov. Ostali so izpostavili čistilne akcije, sajenje avtohtonih rastlin, uporabo kolesa in spodbujanje k samooskrbi z hrano.

13. Pojasnite, kako podpirate lokalno skupnost oz. lokalne znamenitosti.

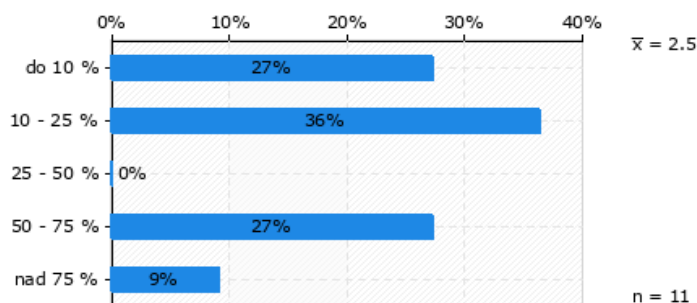
Zabeleženih je 7 veljavnih odgovorov. Eden je zanimal podpora, eden izpostavlja prostovoljno delo in donacije, dokler ostali izpostavljajo promocijo in predstavitev znamenitosti svojimi gosti.

14. Navedite, katere so po vašem mnenju potencialne poslednice podnebnih sprememb za turizem v vaši destinaciji.

Zabeleženih je 8 veljavnih odgovorov. Od teh, 3 nista navedla primere. Ostali pa izpostavljajo nizki vodostaj reke Save, spremembno vremena oz. pomanjkanje snega skozi zimo in hude vročine skozi poletje, onesnaženost, več naravnih nesreč in morebitne težave z pitno vodo. Eden odgovor izpostavlja, da so spremembe dobrodošle, ker se topli dnevi začnejo prej in nadaljujejo v pozno jesen, kar podaljša poletno sezono.

15. Kolikšen odstotek energije pridobivate in obnovljivih virov energije?

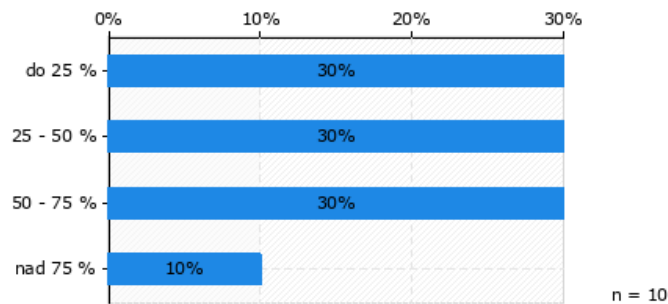
Graf 3: energija pridobljena iz obnovljivih virov

Zabeleženih je 11 veljavnih odgovorov, in sicer do 10% 3 odgovori, 10-25% 4 odgovori, 50-75% 3 odgovori in 1 odgovor za nad 75%.

16. Kolikšen odstotek blaga, hrane in pijač kupite pri lokalnih proizvajalcih?

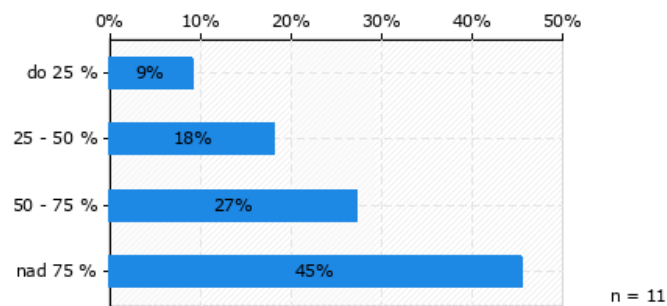
Graf 4: blago, hrana in pijača od lokalnih proizvajalcev

Zabeleženih je 10 veljavnih odgovorov, in sicer 1 odgovor za nas 75%, ostali enakomerno (3 na možnost) za ostale možnosti.

17. Kolikšen odstotek storitev za vas opravljajo lokalni ponudniki?

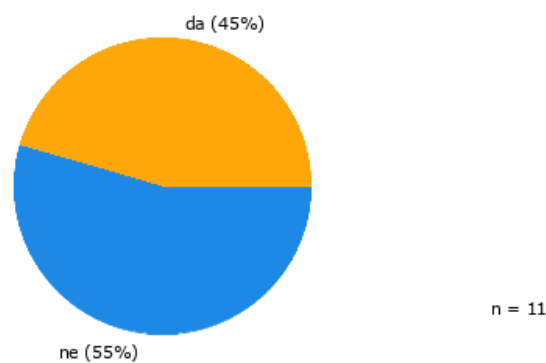
Graf 5: storitve, katere opravljajo lokalni ponudniki

Zabeleženih je 11 veljavnih odgovorov, in sicer eden za do 25%, 2 za 25-50%, 3 za 50-75% ter 5 za nad 75%.

18. Ali ste podatke o porabi energije pripravljeni deliti z nami in vas lahko naknadno kontaktiramo glede tega?

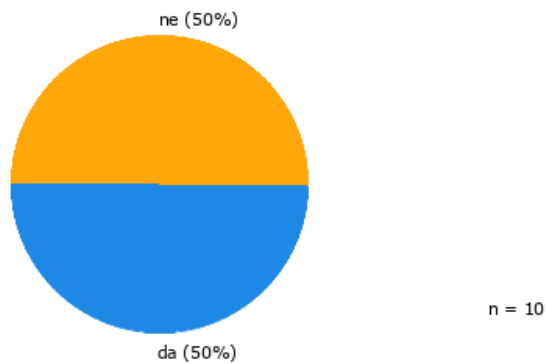
Graf 6: pripravljenost delitve podatkov o porabi energije

Zabeleženih je 11 veljavnih odgovorov, in sicer 5 je označilo, da so pripravljene deliti podatke, vendar pa ostalih 6, da niso pripravljene.

19. Ali ste podatke o porabi vode pripravljene deliti z nami in vas lahko naknadno kontaktiramo glede tega?

Graf 7: pripravljenost delitve podatkov o porabi vode

Zabeleženih je 10 veljavnih odgovorov in so enakomerno razdeljeni oz. 5 je glasovalo da, 5 je glasovalo ne.

3 ZAKLJUČEK

Občina Brežice se nenehno razvija in napreduje v sektorju turizma, kar dokazuje pridobitev srebrne nagrade Slovenia Destinations in kandidatura za zlato nagrado. Poleg tega pomembno je izpostaviti pestrost turistične ponudbe, katera zajema pestre in različne ponudnike, kateri ozko sodelujejo pri izgradnji celotne ponudbe, zgodbe in tudi same destinacije. Za nadaljnji napredek pri trajnostnemu razvoju občine Brežice, pomembno je nadaljnje medsebojno sodelovanje in napredovanje ter poznavanje posameznih možnosti in smernic za le-takšen razvoj.

Med drugim, anketa nam daje vpogled v različne turistične ponudnike v občini Brežice in njihovo poznanje ter korake proti trajnostnem razvoju in delovanju. Lahko zaključimo, da turistični ponudniki poznajo svojo destinacijo in se, čeprav posamično, trudijo svoje delovanje opravljati čim bolj trajnostno. Pri večini se zazna tudi upoštevanje ukrepov za varčevanje z energijo in vodo ter vsi v določeni meri sodelujejo s lokalnimi ponudniki glede nabave hrane, pijače in blaga ter drugih storitev. Zaznana je tudi pomanjkljivost pri ustreznem objavljanju svojih dosežkov na področju uvajanja trajnostnih praks, kar otežuje ustrezno ocenjevanje napredka in tudi omejuje transparentnost. Pri napredovanju destinacije, verjamemo, da bodo tudi posamično še bolj napredovali tudi posamični turistični ponudniki, kar bo omogočilo zlato nagrado za občino in morda tudi ponudnike.

4 VIRI IN LITERATURA

DiscoverBrezice. (2022). *Zelena destinacija*. Pridobljeno iz <https://www.discoverbrezice.com/zelena-destinacija>, 28. 2. 2022

Pozvek, N. (2022). *Zadovoljstvo domačinov s turizmom na destinaciji Čatež in Brežice*. Pridobljeno iz https://www.discoverbrezice.com/datoteke/nav_web/Poro%C4%8Dilo%20o%20zadovoljstvu%20doma%C4%8Dinov%20s%20turizmom%202022.pdf, 28. 2. 2022

Slovenska turistična organizacija. (2022a). *Zelena shema slovenskega turizma*. Pridobljeno iz <https://www.slovenia.info/sl/poslovne-strani/zelena-shema-slovenskega-turizma>, 28. 2. 2022

Slovenska turistična organizacija. (2022b). *Zelena shema slovenskega turizma - kratek pregled*. Pridobljeno iz https://www.slovenia.info/uploads/zelena_shema/pozivi_2021/2021_01_sto_zsst_slo.pdf, 28. 2. 2022